

ע"פ 6689/17 - פלוני נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

ע"פ 6689/17 - א'

לפני: בשם המבקש:
כבוד השופט ד' מינץ פלוני

נגד

בשם המשיבה: מדינת ישראל

בקשה לעיכוב ביצוע גזר הדין שניתן בבית המשפט המחוזי בירושלים (כב' השופטים ר' כרמל; כ' מוסק; ש' רנר) בתיק תפ"ח 610-01-17 ביום 17.7.2017

בשם המבקש: עו"ד אריאל הרמן

בשם המשיבה: עו"ד הילה גורני

החלטה

לפני בקשה לעכב את תחילת ריצוי עונש מאסר בן 52 חודשים שהושת על המבקש לצד עונשים נוספים, על ידי בית המשפט המחוזי בירושלים (כב' השופטים ר' כרמל; כ' מוסק; ש' רנר) בגזר הדין שניתן ביום 17.7.2017 (בתיק תפ"ח 610-01-17). כן מתבקש עיכוב ביצוע תשלום הפיצויים שנפסק למתלוננת בסך של 12,000 ש"ח, למשך שלושה חודשים.

הרקע לבקשה וטענות הצדדים

עמוד 1

1. ביום 17.7.2017 הורשע המבקש על פי הודאתו במסגרת הסדר טיעון בעבירות של אינוס בבת משפחה לפי סעיף 351(ב) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: החוק); מעשה מגונה בבת משפחה שטרם מלאו לה 14 שנה לפי סעיף 351(ג)(1) לחוק בנסיבות סעיף 348(א) לחוק; מעשה מגונה בקטינה בת משפחה לפי סעיף 351(ג)(3) לחוק; ובאיומים לפי סעיף 192 לחוק.

2. כמתואר בכתב האישום המתוקן, בין השנים 2007 ועד 2014, עת הייתה המתלוננת, בתו, כבת 13 ועד 19 שנים, נהג המבקש להיכנס לחדרה ולדגדגה. לאחר שהתעוררה המשיך לדגדגה ולגעת בגופה מעל ומתחת לחולצה, והכניס את ידו מתחת לגופיית החזייה שלבשה ונגע בחזה. בשנת 2009 לאחר שמלאו למתלוננת 14 שנה, בזמן שצפו המבקש והמתלוננת בטלוויזיה, הציע המבקש למתלוננת כי תניח את ראשה על ברכיו ולאחר שעשתה כן ליטף את חזה מתחת לחולצה ואת איבר מינה מעל מכנסיה. בהמשך הכניס את ידו אל תוך מכנסיה והחדיר את תחילת אצבעו לאיבר מינה. בשנת 2014, כאשר מלאו למתלוננת 19 שנים, נגע המבקש בחזה של המתלוננת כשלבשה בגד-ים. כמו כן, לאחר שחשפה המתלוננת את מעשי המבקש בפני אימה, בתחילת חודש דצמבר 2016, הרים המבקש סכין שהייתה מונחת על השיש, כיוונה לגופו ואמר: "פשוט תתקעו לי אותה פה". המבקש המשיך לצעוק וזרק את הסכין לעבור אשתו ולעבר המתלוננת, אך הסכין לא פגעה בהן.

3. ביום 17.7.2017 גזר בית המשפט המחוזי את דינו של המבקש. בית המשפט דחה את בקשת המבקש לאפשר לו טיפול ארוך טווח או טיפול אחר בטרם ייגזר עונשו. נקבע כי בשל חומרת המעשים, הימשכותם ותדירותם הגבוהה ומשמדובר בפגיעה חמורה בבת משפחה, לא ניתן להימנע מגזירת דינו של הנאשם בעת ההיא. כמו כן נקבע כי בהתחשב בשיקולי הרתעה יש ליתן משקל נמוך לעמדתן של המתלוננת ושל אשת המבקש, אשר הובאו לעדות על ידי המבקש וביקשו כי לא יושת עליו מאסר בפועל. כמו כן צוין כי במסגרת תסקיר שירות המבחן שהוגש בעניינו של המבקש, הוא קיבל אחריות חלקית על מעשיו, הוא ממוקד בקשיים ובנזק שנגרמו לו ומתקשה לראות לעומק את הפגיעה בבתו. כן הומלץ על עונש מאסר.

4. בהודעת הערעור שהגיש המבקש נטען כי היה על בית המשפט המחוזי לדחות את גזר הדין עד לאחר שהמבקש ומשפחתו יקבלו טיפול משפחתי ופרטני. לחלופין התבקש, לאור העובדה שמתחם העונש ההולם הועמד על ידי בית המשפט המחוזי על הטווח שבין שלוש לתשע שנות מאסר בפועל, כי עונש המאסר שיושת עליו יעמוד על הרף התחתון של מתחם העונש ההולם שנקבע.

5. במסגרת הבקשה שלפני, טוען המבקש כי דחיית הבקשה לעיכוב ביצוע עונש המאסר תביא לסיכול החלק המרכזי של הערעור. כמו כן נטען כי המבקש הביע רצון אמיתי לעבור טיפול וגם בני משפחתו, לרבות המתלוננת, מעוניינים בקבלת טיפול. המבקש גם הגיש מסמך מיום 28.8.2017 שנכתב על ידי קרימינולוגים ממרכז "התחלה חדשה" (מרכז טיפול ואבחון) בו נטען, לאחר בדיקת המבקש, כי קיימת חשיבות בשילובו בהליך טיפולי במסגרת המרכז, והוצע למבקש טיפול אחת לשבוע במשך שישה חודשים.

6. מנגד טענה המשיבה כי אין כל הצדקה לעכב את ביצוע עונש המאסר וגם אין חשש אמיתי כי דחיית הבקשה תביא לסיכול הערעור בהתחשב בחומרת המעשים ובכך שמדובר בעבירות מין שבוצעו במשפחה. כמו כן נטען כי לא קיימת הצדקה לדחיית רכיב הפיצויים שהושת על המערער, ובעניין זה על המבקש להגיש בקשה לפריסת החוב למרכז לגביית קנסות.

7. הכלל הוא כי נאשם שהורשע בדין, יחל לרצות את עונשו מיד לאחר מתן גזר הדין. עיכוב ביצוע העונש הינו בגדר החריג לכלל רק כאשר קיימות נסיבות מיוחדות הגוברות על האינטרס הציבורי באכיפה מיידית של גזר הדין (ע"פ 111/99 שוורץ נ' מדינת ישראל, פ"ד נד(2) 241 (2000) (להלן: עניין שוורץ); ע"פ 8625/16 פלוני נ' מדינת ישראל (9.11.2016)). הנטל להראות כי הנאשם נכנס לגדרם של המקרים החריגים, מוטל עליו (ע"פ 7164/10 ג'אן נ' מדינת ישראל (28.10.2015)). בבחינת הבקשה על בית המשפט לבחון, בין היתר, את חומרת העבירה ונסיבות ביצועה; את משך תקופת המאסר; את טיב הערעור וסיכויי הצלחתו; את עברו הפלילי של הנאשם ואת נסיבותיו האישיות (ע"פ 5741/04 יקירביץ' נ' מדינת ישראל (12.9.2004); ע"פ 5385/16 בן שמעון נ' מדינת ישראל (12.7.2016); ע"פ 5386/16 פלוני נ' מדינת ישראל (14.7.2016)). דברים אלו נכונים על דרך קל וחומר כאשר מערער נאשם על חומרת העונש בלבד זאת כנגזרת גם מהכלל לפיו בית משפט של הערעור לא יטה להתערב בעונש שהוטל בערכאה הדיונית אלא במקרים חריגים (ראו: ע"פ 8480/12 בלצאו נ' מדינת ישראל (29.11.2012); ע"פ 6645/17 נור נ' מדינת ישראל (28.8.2017)). דברים אלה יפה גם לענייננו, כאשר מדובר בערעור על גזר הדין בלבד, ועל החלטה הדוחה את בקשת המבקש לגזור את דינו טרם ניתן לו להשתלב בהליכי טיפול לבקשתו. מבלי לקבוע מסמרות בעניין ועל פני הדברים, בהתחשב בכך שהמסגרת הטיפולית בה ביקש המבקש להשתלב, כפי שעולה מהמסמך שהוגש על ידו, כוללת טיפול בתדירות של פעם בשבוע, לא נמצא כי טענות המבקש הינן בגדר "טענות רציניות אשר יש בהן על-פי אופיין ומהותן - אם תתקבלנה - כדי להשפיע על תוצאות הערעור" (עניין שוורץ, בעמ' 280).

8. המבקש הורשע כאמור בעבירות של אינוס בת משפחה, מעשה מגונה בבת משפחה ובעבירת איומים. המדובר במעשים שהתמשכו על פני שנים, וחלקם נעשו בתדירות גבוהה. אף המבקש אינו חולק כי גם אם יתקבל ערעורו על חומרת העונש, במנותק משאלת רצונו להיכנס למסגרת טיפולית, הלכה למעשה יושת עליו עונש מאסר בפועל, שכן טענתו במסגרת הערעור היא, כי היה על בית המשפט המחוזי להעמיד את עונש המאסר בפועל על הרף התחתון של מתחם העונש ההולם שנקבע, אשר הועמד כאמור על הטווח שבין שלוש לתשע שנות מאסר בפועל. מכאן אין חשש אמיתי כי דחיית בקשת המערער תגרום לסיכול הערעור, במובן זה שהסיכוי כי לא יוטל עליו עונש מאסר בפועל בכלל אלא יישלח לטיפול המוצע על ידו, בעת הזו מוערך כקלוש.

9. בהתחשב אפוא באופיין של העבירות, התמשכותם של המעשים ותדירותם, לא נמצאה כל הצדקה לעיכוב ביצוע עונש המאסר. קביעת בית המשפט המחוזי כי יש ליתן משקל נמוך לעמדת המתלוננת, אשר ביקשה כי המבקש לא ירצה עונש מאסר בפועל, נכונה אף היא גם בקשר לבקשה זו. בהתחשב במכלול נסיבות העניין, יש ליתן משקל נמוך לטענה כי המתלוננת ובני המשפחה חפצים בהשתלבותו המיידית של המבקש בהליך טיפולי. לא למותר לציין כי רצונו של המבקש להשתלב בהליכי טיפול ושיקום ראוי כי יבוא לידי ביטוי בעת שירצה את מאסרו ויש לצפות ולקוות כי יינתן לו מענה טיפולי שיקומי בין כתלי בית הסוהר.

10. ובאשר לרכיב הפיצוי. על המבקש הוטל לשלם למתלוננת פיצויים בסך לא גבוה כלל של 12,000 ש"ח בלבד עד ליום 1.10.2017 ובקשתו בעניין זה הייתה כי יעוכב ביצוע רכיב זה עד ליום 1.1.2018. כידוע, החיוב בפיצוי לפי סעיף 77 לחוק הינו בעל מאפיינים אזרחיים (רע"פ 2976/01 אסף נ' מדינת ישראל, פ"ד נו(3) 418 (2002)) והשיקולים שיישקלו לעניין עיכוב ביצוע תשלום פיצוי יהיו אלה הנוהגים בהליך אזרחי. במסגרת זו, על המבקש להראות כי סיכויי הערעור להתקבל טובים ומאזן הנוחות נוטה לטובתו באופן שדחיית הבקשה תגרום לו לנזק בלתי הפיך (ע"פ 10221/06 ג'ורן נ' מדינת ישראל (11.6.2007); ע"פ 9623/07 ברקאי נ' מדינת ישראל (10.1.2008)). גם נקבע כי אין במצב כלכלי גרידא כדי להצדיק עיכוב ביצוע חיוב כספי (ע"פ 2589/05 מקייבסקי נ' מדינת ישראל (15.11.2005)).

ע"פ 5957/13 שוריק נ' מדינת ישראל (11.9.2013).

11. אלא שהמבקש לא כלל במסגרת ערעורו טענות בעניין החיוב בפיצוי שהושת עליו, והוא אף הבהיר במסגרת הודעת הערעור כי אין בכוונתו לערער על סכום הפיצוי. כל שהתבקש בעניין זה, במסגרת בקשה זו, הוא עיכוב התשלום למשך שלושה חודשים. בית משפט זה קבע בעבר כי המסגרת המתאימה לבחינת טענות הנוגעות לקושי לעמוד בתשלום פיצוי היא המרכז לגביית קנסות המוסמך לפרוס או לדחות את תשלום החוב, לפי סעיף 5ב לחוק המרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות, התשנ"ה-1995 (ע"פ 4200/13 פלוני נ' מדינת ישראל (21.8.2013)). בהתאם לאמור, אין מקרה מתאים יותר מאשר מקרה זה להפניית המבקש למרכז לגביית קנסות, שעה שערעורו אינו כולל כל התייחסות לרכיב הפיצוי ואין בנמצא כל סיכוי תאורטי כי הערעור יביא להפחתת או שינוי סכום הפיצוי. בהתחשב בכך שבגזר הדין אף נקבע כי המועד לתשלום הפיצוי יידחה למשך כשלושה חודשים (עד ליום 1.10.2017), גם אין לומר כי לא ניתנה למבקש ההשות לפנות בבקשה מתאימה למרכז לגביית קנסות כאמור.

הבקשה נדחית אפוא על כל רכיביה.

המבקש יתייצב לריצוי עונשו ביום 12.9.2017 עד השעה 10:00 בבית המעצר ניצן או על פי החלטת שירות בתי הסוהר, כשברשותו תעודת זהות או דרכון. על המבקש לתאם את הכניסה למאסר, כולל האפשרות למיין מוקדם, עם ענף אבחון ומיין של שירות בתי הסוהר, בטלפונים: 08-9787377 או 08-9787336.

ניתנה היום, י"ג באלול התשע"ז (4.9.2017).

שׁוֹפֵט